

Strategie globálního rozvojového vzdělávání a osvěty o globálních souvislostech

I. Vize

Cílem globálního rozvojového vzdělávání (GRV), jehož východiskem je Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, je podporovat schopnost lidí kvalifikovaně a objektivně porozumět globálním, regionálním i lokálním politickým, ekonomickým, sociálním, environmentálním a kulturním procesům, včetně jejich vzájemných souvislostí a propojenosti jejich dopadů.

Hlavní důraz v oblasti GRV bude kladen na účinnější začlenění globálních rozvojových témat a kritické porozumění globálním souvislostem do systému formálního i neformálního vzdělávání, včetně příslušné metodické a didaktické podpory pro pedagogické pracovníky. Bude rovněž posílena informovanost o globálních a rozvojových tématech včetně ZRS ČR vůči odborné a široké veřejnosti.

Naplňování tohoto cíle bude zajištěno v součinnosti veřejného, neziskového i akademického sektoru. MZV ČR bude zejména prostřednictvím Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci a Rady vlády pro udržitelný rozvoj pravidelně informovat vládu a Parlament ČR i odbornou veřejnost o naplňování hlavních strategických cílů v rozvojové a humanitární oblasti. Posílena bude také spolupráce Rady pro ZRS a její expertní skupiny pro Strategii GRV s Radou vlády pro udržitelný rozvoj v oblasti vzdělávání a osvěty, aby byla zajištěna návaznost GRV na širší tematickou oblast vzdělávání k udržitelnému rozvoji.

II. Východiska a principy

Globální rozvojové vzdělávání je významnou součástí úsilí o inkluzivní udržitelný rozvoj ve všech zemích světa. Problematika GRV včetně osvěty jsou také důležitou součástí strategického rámce Česká republika 2030 i Strategie zahraniční rozvojové spolupráce České republiky 2018 - 2030. Pozornost mu ve svých strategických dokumentech věnují i mezinárodní organizace jako OSN, OECD nebo Rada Evropy, v souladu s Cíli udržitelného rozvoje (SDGs).

Nová strategie navazuje na první Národní strategii globálního rozvojového vzdělávání (GRV) pro období 2011 – 2015, aktualizovanou pro období 2016 – 2017 s příslušným Akčním plánem, který rozpracoval úkoly Národní strategie pro jednotlivé oblasti GRV s konkrétními indikátory.

Naplňování cílů GRV bylo a nadále bude průběžně podporováno expertní pracovní skupinou koordinovanou MZV a hodnoceno také prostřednictvím nezávislých českých i mezinárodních evaluací.

Povědomí o rozvojové spolupráci a humanitární pomoci se v ČR postupně zvyšuje a sjednocuje, ale globální rozvojová témata a globální odpovědnost stále nejsou dostatečně

promítnuty do systému vzdělávání na všech úrovních a chybí dlouhodobá vzdělávací koncepce a systematická metodická a didaktická podpora pedagogické veřejnosti.

Vedle začlenění témat GRV do rámcových vzdělávacích programů ve formě průřezového tématu se zřetelnou a odborně garantovanou didaktickou koncepcí a obsahem, je zásadním předpokladem úspěšné realizace GRV posílení aktivní role MŠMT a to zejména na rozhodovací a strategické úrovni a ve vztahu ke strategickému plánování vzdělávacího procesu.

Dalším předpokladem je zasazení GRV do rámce vzdělávání k udržitelnému rozvoji v součinnosti s Radou vlády pro udržitelný rozvoj.

Mezi základní principy globálního rozvojového vzdělávání, které přispívají k dosahování cílů GRV a k posilování globální dimenze vzdělávacích témat, patří:

- **holistický pohled na svět** – GRV přispívá ke vnímání současného světa jako propojeného celku, chápání všech jeho aspektů jako vzájemně závislých a hledání souvislostí mezi rozhodováním a děním na místní, regionální i celosvětové úrovni, v prostoru i čase;
- **globální odpovědnost** – GRV pomáhá lidem vnímat sebe sama jako součást globálního společenství a motivuje je k odpovědnému jednání a chování s ohledem na sebe, společnost i svět, ve kterém žijeme, s důrazem na aktivní přispívání k překonávání nerovností;
- **solidarita a sociální spravedlnost** – GRV podporuje solidaritu s lidmi žijícími v obtížných podmínkách a ochotu jim pomoci, dodržování lidských práv a prosazování rovných příležitostí pro všechny, a to v lokálním, regionálním i globálním kontextu;
- **otevřenost a kritické myšlení** – GRV podporuje otevřený a kritický přístup k informacím, názorům a perspektivám, respekt k diverzitě a schopnost hodnotově založeného úsudku a rozhodnutí na základě informovaného postoje;
- **participace a partnerství** – GRV podporuje aktivní účast lidí na řešení lokálních i globálních výzev a konfliktů a formální i neformální spolupráci a rovnocenné partnerství mezi aktéry státními i nestátními na místní, národní i mezinárodní úrovni.

III. Cíle ČR v globálním rozvojovém vzdělávání a osvětě o globálních souvislostech

Hlavním cílem globálního rozvojového vzdělávání a osvětě o globálních souvislostech je zajistit všem občanům ČR **přístup k informacím o globálním rozvoji**, motivovat je k **aktivnímu přístupu při řešení globálních výzev** a vybavit je potřebnými kompetencemi, které jim pomohou **podílet se na udržitelném rozvoji světa**. V návaznosti na Agendu 2030, na Strategický rámec Česká republika 2030 a na Strategii zahraniční rozvojové spolupráce ČR 2018 – 2030 bude ČR ve vybraných tematických prioritách **usilovat o naplňování globálních Cílů udržitelného rozvoje**.

Těchto cílů může být dosaženo, budou-li principy a tematické okruhy GRV prosazovány jako přirozené součásti konceptu celoživotního učení nejen do vzdělávacích programů na všech úrovních vzdělávacího systému ČR, ale i do osvětových aktivit.

Strategie dále konkrétněji rozpracovává dílčí cíle v následujících pěti oblastech:

- **Formální vzdělávání**
- **Neformální vzdělávání**
- **Osvětové aktivity**
- **Budování kapacit**
- **Propojení GRV s dalšími politikami a oblastmi**

Formální vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání má klíčový význam pro to, aby si děti, žáci a studenti ve formálním vzdělávacím systému osvojili v rozsahu a zaměření adekvátním jejich věku potřebné kompetence (zahrnující znalosti, dovednosti, postoje a hodnoty), aby se mohli podle svých schopností a zájmů zapojit do dynamického, rozmanitého a propojeného světa v jednadvacátém století a vyrovnat se s jeho výzvami. Podporuje vzdělávání pedagogů, dětí, žáků a studentů, které jim pomůže nahlížet na globální výzvy z různých perspektiv, což přispěje k aktivnějšímu a participativnějšímu prostředí ve školách. Podporuje dovednosti důležité pro život, jako je zpracování informací, kritické myšlení, kreativní přístup, komunikace a spolupráce s ostatními.

a) Vzdělávací koncepce, vzdělávací programy a jejich realizace v předškolním, základním a středním vzdělávání

Vzdělávací koncepce a rámcové vzdělávací programy budou obsahovat cíle a principy globálního rozvojového vzdělávání a jasně definovaný obsah a výsledky učení žáků v uzlových bodech vzdělávání a budou realizovány ve školách všech stupňů, druhů a typů. Bude podporováno zvyšování informovanosti pracovníků institucí, které se podílejí na přípravě strategických vzdělávacích dokumentů, o principech a cílech globálního rozvojového vzdělávání a jejich začleňování do vzdělávacích procesů.

Pedagogům bude poskytována příslušná metodická a didaktická podpora k realizaci vzdělávacích programů ve školách a uplatňování celoškolského přístupu ve výuce GRV s využitím existujících programů a metodických podkladů z veřejné i neziskové oblasti.

b) Pregraduální příprava učitelů a další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP)

Pregraduální příprava učitelů a další vzdělávání pedagogických pracovníků bude směřovat k tomu, aby pedagogičtí pracovníci získali znalosti a dovednosti, které jim umožní systematicky a efektivně začleňovat globální rozvojové vzdělávání do výuky.

Bude podporováno zvyšování informovanosti a metodické podpory vysokoškolských učitelů, kteří se podílejí na pregraduální přípravě učitelů. Bude připravena programová nabídka vzdělávacích programů DVPP v návaznosti na aktualizovaný obsah kurikulárních dokumentů v jednotlivých relevantních akreditovaných vzdělávacích institucích po celé ČR s cílem

objasnit budoucím učitelům a dalším pedagogickým pracovníkům základní pojmy, témata, principy a cíle globálního rozvojového vzdělávání. Budoucí učitelé a pedagogičtí pracovníci získají vhléd do této problematiky, budou motivováni k jejímu zařazování do výuky a dostanou k ní metodickou podporu.

c) Terciární vzdělávání

V oblasti terciárního vzdělávání budou principy a témata GRV promítány do studijních oborů na vysokých školách, které mají bezprostřední vliv na utváření veřejného povědomí o rozvojové problematice nebo na ovlivňování globálních problémů – např. rozvojová studia, přírodovědné obory, společenskovední obory, humanitní studia, mediální studia apod.

Bude podporována spolupráce institucí působících v sektoru terciárního vzdělávání, a tvorba společných studijních programů vysokých škol obdobného zaměření, zejména programů připravujících učitele a kurzů dalšího vzdělávání dospělých.

Neformální vzdělávání

Neformální vzdělávání poskytuje příležitost k učení prostřednictvím činností, které mohou doplňovat vzdělávací programy v oblasti formálního vzdělávání. Neformální vzdělávání umožňuje dětem, mládeži i dospělým zapojení do globálního rozvojového vzdělávání mimo institucionální rámec.

Organizované výchovně vzdělávací aktivity mimo zavedený systém formálního vzdělávání budou zájemcům nabízet rozvoj životních znalostí, dovedností, kompetencí, postojů a životních zkušeností, které respektují cíle a principy globálního rozvojového vzdělávání a využívají osvědčené postupy i inovace.

Děti, mládež i dospělí budou v rámci nabízených mimoškolních aktivit seznamováni s tématy souvisejícími s globálními a rozvojovými výzvami dnešního světa. Principy a témata GRV budou zahrnuty do koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže a do Programů státní podpory práce s dětmi a mládeží.

Metodicky bude podpořeno zahrnutí GRV do činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Bude podporována činnost organizací pracujících s dětmi a mládeží ve volném čase v oblasti GRV.

Při podpoře a realizaci nabídky dostupných volnočasových aktivit zaměřených na vytváření vztahu k životnímu prostředí a osvojení si zdravého životního stylu bude zdůrazňován globální aspekt a odpovědnost za udržitelný rozvoj.

Osvěta o globálních souvislostech

Osvětové aktivity zaměřené na globální souvislosti mohou občanům ČR poskytnout informace o otázkách rozvoje, dát jim nástroje k zapojení se do řešení globálních výzev, mobilizovat větší veřejnou podporu při naplňování Cílů udržitelného rozvoje, včetně boje proti chudobě, podporovat kritické myšlení, změnu postojů a osobní angažovanost v udržitelném rozvoji.

Cílem je umožnit všem skupinám dospělého obyvatelstva, zejména zaměstnancům veřejné správy, médií, nevládních organizací a podnikatelské sféry přístup k informacím o vzájemné propojenosti a závislosti světa a o příčinách a důsledcích, které tyto vazby mají na všechny země světa, a to tak, aby byli schopni zodpovědně a kriticky přistupovat k informacím o globálním udržitelném rozvoji a zaujmout aktivní přístup k řešení souvisejících výzev.

Mezi tyto aktivity patří zprostředkování široké veřejnosti informací o problematice rozvoje, aktuální situaci ve světě a globálních výzvách formou publikací, seminářů, výstav, různých variant programové nabídky veřejnoprávních sdělovacích prostředků, kampaní apod.

Budování kapacit a partnerství

Budování a zvyšování kapacit institucí, organizací a jedinců zapojených do globálního rozvojového vzdělávání přináší cenné možnosti pro výměnu zkušeností mezi jednotlivými aktéry a získávání potřebných kompetencí a kvalifikací na straně institucí odpovědných za realizaci programů a aktivit globálního rozvojového vzdělávání.

a) Podpora partnerství a spolupráce

S cílem znásobit dopady vzdělávacích a osvětových aktivit budou vyhledávány a podporovány společné aktivity škol, územních samosprávných celků, malých a středních podniků, NNO a veřejnosti ze strany státní správy při začleňování principů a cílů globálního rozvojového vzdělávání do vzdělávacích procesů.

Bude podporována spolupráce mezi odborníky v oblasti GRV tak, aby byla zvýšena koordinace při realizaci globálního rozvojového vzdělávání a současně byl maximalizován dopad realizovaných aktivit.

b) Podpora výzkumu a vývoje

Bude podporován výzkum v oblasti globálního rozvojového vzdělávání v oblasti plánování, realizace a evaluace GRV a poznatky vyplývající z tohoto výzkumu budou využívány v praxi. Důležitým cílem je zapojení akademických pracovišť věnujících se výzkumu a vývoji v oblasti GRV do mezinárodní spolupráce a podpora jejich součinnosti s dalšími vědeckými, odbornými a zájmovými organizacemi a pracovišti zabývajícími se problematikou globálního rozvojového vzdělávání a osvěty.

Propojení GRV s dalšími politikami a oblastmi

Pro úspěšné splnění cílů strategie je klíčová komunikace a spolupráce s dalšími partnery a institucemi v ČR i v zahraničí. Globální rozvojové vzdělávání je téma silně provázané s dalšími oblastmi života společnosti, zejména ve vztahu k udržitelnému rozvoji a aktivnímu občanství. Je proto důležité podporovat součinnost se stávajícími i novými partnery a institucemi.

a) Spolupráce s dalšími institucemi v ČR

Podmínky pro globální rozvojové vzdělávání budou dále zlepšovány a bude pokračovat komunikace s vládními institucemi s cílem maximalizovat možnosti koherence politik. Půdou pro další rozpracování tohoto tématu bude i nadále Pracovní skupina pro GRV pod Radou pro ZRS, řízená MZV ČR. Dále bude zintenzivněna komunikace s příslušnými tvůrci politik s cílem posílit soudržnost mezi globálním rozvojovým vzděláváním a dalšími vzdělávacími politikami, včetně Strategie vzdělávací politiky 2020, Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020 i po roce 2020, kurikulárních dokumentů (rámcových vzdělávacích programů), Koncepce podpory mládeže, Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016-2025 apod.

Bude pokračovat spolupráce s příslušnými vládními útvary i nevládními aktéry na koordinovaném celostátním přístupu k občanskému vzdělávání, environmentálnímu vzdělávání a zejména ke vzdělávání k udržitelnému rozvoji se snahou o dosažení cíle č. 4.7 Cílů udržitelného rozvoje (Vzdělávání pro udržitelný rozvoj a globální občanství).

b) Spolupráce s partnery v EU

Bude pokračovat partnerství a výměna zkušeností s evropskými partnery prostřednictvím aktivního zapojení do přípravy politik v oblasti globálního rozvojového vzdělávání a osvěty o globálních tématech na evropské úrovni. ČR se bude dále aktivně zapojovat do práce organizace Global Education Network Europe (GENE) a podílet se na průběžné reflexi a hodnocení národních politik („peer review“) s cílem výměny informací mezi evropskými státy o osvědčených postupech v globálním rozvojovém vzdělávání.

IV. Hlavní témata GRV a osvěty o globálních souvislostech

Globální rozvojové vzdělávání se věnuje několika **tematickým oblastem**, s nimiž souvisí řada vzájemně provázaných globálních výzev a kterými se prolínají různá globální témata. V několika oblastech se globální vzdělávání tematicky prolíná také se vzděláváním k udržitelnému rozvoji a s výchovou k občanství, klade však důraz na globální aspekt.

- **Propojenost světa a vzájemná závislost**

Porozumění světu jako celku a vnímání toho, jak jsou lidé, místa a prostředí neoddělitelně propojeny a vzájemně závislé. Porozumění skutečnosti, že události a rozhodnutí na úrovni jednotlivce, komunity i státu mají následky globálních rozměrů.

- **Rozmanitost světa**

Porozumění rozdílům a podobnostem mezi lidmi, prostředími a přírodou ve způsobech života lidí ve světě a respekt k odlišnostem.

- **Životní prostředí**

Porozumění potřebě zachovat a zlepšit kvalitu současného života a prostředí na všech místech planety s ohledem na lidi i ekosystémy.

- **Chudoba a nerovnost**

Porozumění příčinám a důsledkům chudoby a principům, které vytváří základní nerovnosti ve společnosti.

- **Lidská práva**

Porozumění významu univerzálních lidských práv a usilování o jejich respektování a zachování lidské důstojnosti, chápání práv a odpovědností a jejich vlivu na rozvoj v globálním kontextu.

- **Mír a řešení konfliktů**

Porozumění podstatě konfliktů, jejich vlivu na rozvoj a životy lidí, potřebě jejich řešení a tomu, jak jsou otázky míru a konfliktu spjaty s otázkami sociální spravedlnosti, rovnosti a práv.

GRV vede k poznávání těchto oblastí, nalézání souvislostí, kritickému přemýšlení a utváření způsobů jednání a chování. S ohledem na komplexitu současného světa je důraz kladen na **provázanost mezi lokální, regionální a globální rovinou**, resp. na vztahy mezi všemi úrovněmi od osobní přes komunitní, regionální, národní, makro-regionální (evropskou) až po globální.

Příklady témat GRV

Témata GRV se prolínají všemi výše zmíněnými oblastmi. Každé téma je přitom třeba vnímat v širokých souvislostech, propojovat ho s různými obory a oblastmi lidské činnosti a propojovat jednotlivá témata navzájem.

Globalizace (ekonomická, kulturní, sociální, politická) a propojenost světa

Světový obchod a jeho vliv na rozvoj

Migrace ve světě

Mezinárodní instituce a jejich role v rozvoji světa

Základní lidská práva, dětská práva, práva seniorů a práva různých menšin (vč. rovnosti pohlaví)

Rovné příležitosti a respekt k jinakosti

Demokracie a dobré vládnutí

Globální výzvy a Cíle udržitelného rozvoje

- odstranění chudoby a snížení nerovností ve světě
- odstranění hladu a zajištění potravinové bezpečnosti
- zdraví obyvatel a kvalitní život
- kvalitní vzdělání
- rovnost mužů a žen
- pitná voda, kanalizace a hygiena
- důstojná práce a udržitelný ekonomický rozvoj
- průmysl, inovace a infrastruktura
- udržitelná města a obce
- odpovědná výroba a spotřeba
- klimatická opatření a udržitelné využívání zdrojů a energií
- mír, nenásilí, spravedlnost a odpovědné instituce
- globální partnerství pro udržitelný rozvoj

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost
- historie, motivy, cíle a principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

V. Základní kompetence

Globální rozvojové vzdělávání není statickým konceptem vzdělávání, jeho pojetí se vyvíjí a reflektuje dynamický rozvoj světa. Jeho prostřednictvím jsou učitelům i žákům či studentům zprostředkovávány kompetence (zahrnující znalosti a porozumění, dovednosti, postoje a hodnoty), které jim umožňují aktivní orientaci a zapojení v soudobém světě.

Znalosti a porozumění

- získat a rozvíjet vědomosti potřebné k porozumění ekonomického, politického, sociálního, environmentálního a kulturního fungování světa
- chápat místní, regionální i celosvětové dění a procesy v co nejširších souvislostech, snažit se porozumět vzájemným vztahům
- znát různé pohledy na konkrétní výzvy a problémy, porozumět jejich příčinám, důsledkům a možným způsobům řešení
- vědět o svých možnostech podílet se aktivně na udržitelném rozvoji na lokální i globální úrovni

Dovednosti

- kriticky přemýšlet o světě, vyhodnocovat různé informace a zkoumat více pohledů na jednotlivá témata
- reflektovat svoje jednání a chování i dění v okolním světě, činit informovaná a odpovědná rozhodnutí
- vědomě odhalovat stereotypy a předsudky, uvědomovat si jejich důvody a dopady
- rozvíjet schopnost adaptovat se na různé situace a čelit jejich dopadům (odolnost)
- porozumět situaci a potřebám druhých zapojit se do veřejného dění a řešení problémů, plánovat a realizovat akce s globálním přesahem
- spolupracovat s ostatními a využívat různé strategie při řešení konfliktů

Postoje a hodnoty

- zajímat se o aktuální lokální, regionální i globální dění a klást si otázky podporující porozumění
- respektovat každého člověka, oceňovat sociální a kulturní rozmanitost a podporovat rovné příležitosti a sociální spravedlnost
- podporovat aktivní zapojování všech zájemců (participaci a inkluzi) a upřednostňovat spolupráci
- chápat, že každý může ovlivnit rozvoj spravedlivé a udržitelné společnosti na lokální, regionální i globální úrovni
- přijmout odpovědnost za vlastní jednání a chování a být odhodlán/a zlepšovat své přístupy k okolí i světu

VI. Role klíčových institucí a zapojení dalších aktérů

Úspěšnost naplňování cílů této Strategie bude závislá na míře komunikace a součinnosti veřejných institucí s neziskovým i akademickým sektorem v oblasti GRV a osvěty, zejména prostřednictvím Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci a Rady vlády pro udržitelný rozvoj v oblasti vzdělávání a osvěty.

- 1) **Ministerstvo zahraničních věcí (MZV)** ze zákona odpovědné za ZRS ČR ve strategické i implementační rovině, je tudíž odborným garantem témat souvisejících s globálním rozvojem. Ve vztahu ke GRV zodpovídá za koordinaci přípravy Strategie vč. příslušných Akčních plánů, svolává a řídí pracovní skupinu pro GRV ustavenou při Radě pro ZRS a podporuje osvětu veřejnosti o globálních souvislostech. Jím řízená Česká rozvojová agentura (ČRA) podporuje aktivity v oblasti GRV a osvěty v rámci příslušných dotačních titulů. MZV se účastní relevantních mezinárodních procesů v rámci Evropské unie, OSN, OECD, Rady Evropy (North-South Centre) i nezávislých iniciativ (GENE).
- 2) **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)** spolu s odbornými organizacemi Národním ústavem pro vzdělávání (NÚV), Národním institutem pro další vzdělávání (NIDV) a Českou školní inspekcí (ČŠI) je klíčové pro zavádění GRV do formálního vzdělávacího systému, vzdělávání učitelů i celoživotního vzdělávání, vč. podpory systematického začleňování GRV do formálního i neformálního vzdělávání, přípravy odborných didaktických materiálů a další podpory růstu kvality GRV v praxi formálního i neformálního vzdělávání všech stupňů a forem.
- 3) **Rada vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR) a její Výbor pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji** koordinuje naplňování strategického rámce Česká republika 2030 i Agendy 2030 v ČR, včetně oblasti vzdělávání a dílčích cílů přímo souvisejících s realizací GRV.
- 4) **Nestátní neziskové organizace** realizují programy a projekty GRV a osvěty financované MZV, Evropskou komisí či dalšími zahraničními subjekty. Sledují globální problematiku, trendy ve vzdělávání a přinášejí zkušenosti přímo z rozvojové praxe a ze zahraničí. Realizují vzdělávací a osvětové programy pro pedagogy, další vzdělávatele, školy i širokou veřejnost, propojují školy a místní komunity.
- 5) **Zřizovatelé škol a školských zařízení** v rámci výkonu samostatné působnosti mají možnost vzdělávací a osvětové aktivity podporovat, spolupracovat na nich s dalšími subjekty či je samy realizovat a koordinovat s finanční podporou z příslušných národních či evropských dotačních programů.
- 6) **Školy a školská zařízení** jsou stěžejní pro naplňování cílů GRV ve školní praxi na úrovni jedince až po úroveň společnosti. Vysoké školy zařazují GRV do studijních programů pro pregraduální a další vzdělávání učitelů a podporují výzkum v oblasti GRV – zejména školy s programem rozvojových studií. Mateřské, základní a střední školy zohledňují principy, cíle a témata GRV v souladu s příslušnými vzdělávacími rámci.
- 7) **Další aktéři** – Ministerstvo životního prostředí (MŽP), Úřad vlády (ÚV) a příspěvkové, soukromé a neziskové organizace, akademické instituce, mládežnické organizace, politické nadace, firmy a další subjekty promítají témata a cíle GRV do svých aktivit a podporují osvětu v globálních souvislostech v rámci svých kapacit a působností.

VII. Naplňování strategie

Akční plán

Cíle a tematické priority GRV jsou rozpracovány podle gescí jednotlivých aktérů a s indikátory plnění v tříletém Akčním plánu (první na období 2018 – 2020). Jeho sestavení, monitorování a vyhodnocení koordinuje pracovní skupina pro GRV při Radě pro ZRS.

Akční plán umožňuje průběžné reagování na nové výzvy v národním, evropském i globálním kontextu GRV, napomáhá koordinaci mezi jednotlivými aktéry GRV a podporuje koherenci s dalšími relevantními oblastmi vzdělávání i udržitelného rozvoje v České republice.

Finanční rámec

Aktivity v oblasti GRV a osvěty zakotvené v Akčním plánu jsou z velké části financovány prostředky v gesci MZV zajišťovanými prostřednictvím každoročního Plánu ZRS. Tyto prostředky jsou primárně určeny na podporu *GRV v celoživotním* vzdělávání se zaměřením na pedagogické pracovníky, sekundárně směřují osvětovými kampaněmi i na širokou veřejnost; pamatují též na podporu příslušných odborných institucí a na vyhodnocování (evaluace) aktivit v oblasti GRV.

Další finanční prostředky vynakládají jednotliví aktéři GRV z vlastních rozpočtů; část prostředků je zajišťována z fondů EU (stávající a připravované grantové programy na podporu GRV a vzdělávání k udržitelnému rozvoji).

Monitoring a evaluace

Aktivity GRV budou i nadále průběžně hodnoceny prostřednictvím nezávislých evaluací v gesci MZV. Evaluace jsou základním nástrojem pro řízení a kvalifikované rozhodování o dalším efektivním zacílení dalších aktivit globálního rozvojového vzdělávání a osvěty o globálních souvislostech s cílem zvyšování celkové kvality GRV i ZRS ČR. I nadále bude probíhat průběžné monitorování plnění strategických úkolů GRV a osvěty prostřednictvím vyhodnocení Strategie a jejích Akčních plánů v rámci příslušné expertní pracovní skupiny při Radě pro ZRS i v rámci hodnotících aktivit České školní inspekce, neziskových organizací činných v oblasti GRV i mezinárodních hodnotících mechanismů.

Při vyhodnocování bude důraz kladen na očekávané výsledky a dopady i s důrazem na vzájemné návaznosti a synergie jednotlivých projektů a programů ve vazbě na příslušné tematické priority ZRS ČR a na relevantní SDGs.

Komunikace a prezentace

Úspěšné naplňování Strategie GRV je spojeno s kvalitní prezentací cílů a výsledků GRV a osvěty ve vztahu k odborné i široké veřejnosti a dle potřeby i politické reprezentaci a mezinárodním partnerům. Cílem prezentace GRV bude nejen naplňování Strategie GRV a příslušného Akčního plánu, ale zejména také šíření povědomí a zájmu o globální témata. Ke komunikaci budou využívány inovativní metody a sociální sítě; důraz bude kladen i na synergie komunikačních aktivit a nástrojů různých aktérů GRV vůči jednotlivým cílovým skupinám.